

A DEENK Műszaki Könyvtára felhasználóinak kérdőíves vizsgálata

Készítette: MIT Primer Munkacsoport

2016. december

Készült: Debrecen, 2016. december 12.

Tartalom

Bevezetés	3
1. A Műszaki Könyvtár belső állapotának megítélése	4
2. A könyvtári tér elrendezése, beosztása	4
3. Ülőhelyek és asztalok száma	5
4. Olvasási körülmények: hőmérséklet és zaj.....	7
5. Nyitvatartás értékelése	8
6. Szabadszöveges válaszok összegzése	9
Javaslatok és összegzés	10

Bevezetés

A Debreceni Egyetem Műszaki Kar angol nyelvű képzésében résztvevő hallgatóinak körében online, anonim, önkitöltős kérdőíves felmérést végzett a MIT Primer Munkacsoport 2016. december 12 és 19-e között. A hallgatók a NEPTUN tanulmányi rendszeren keresztül kaptak felhívást a kitöltésre. A mérésben azért csak ez a szűkített célcsoport vett részt, mivel a 2016/17-es tanév 1. félévében négyszeresére növekedett a számuk és szükségesnek éreztük a Műszaki Könyvtárról kialakult véleményük megismerését. A kutatásban közel 30%-uk vett részt (1. ábra), ami 74 válaszadót jelent. A kérdések között egyaránt szerepeltek nyitott és zárt kérdések. A kérdésekre adható válaszok egy részét 1-től 7-ig terjedő Likert-skálán lehetett értékelni, amin az 1-es mindig a legnegatívabb, míg a 7-es a legpozitívabb minősítést jelentette.

Csoportképzési szempontok az eredmények bemutatásánál:

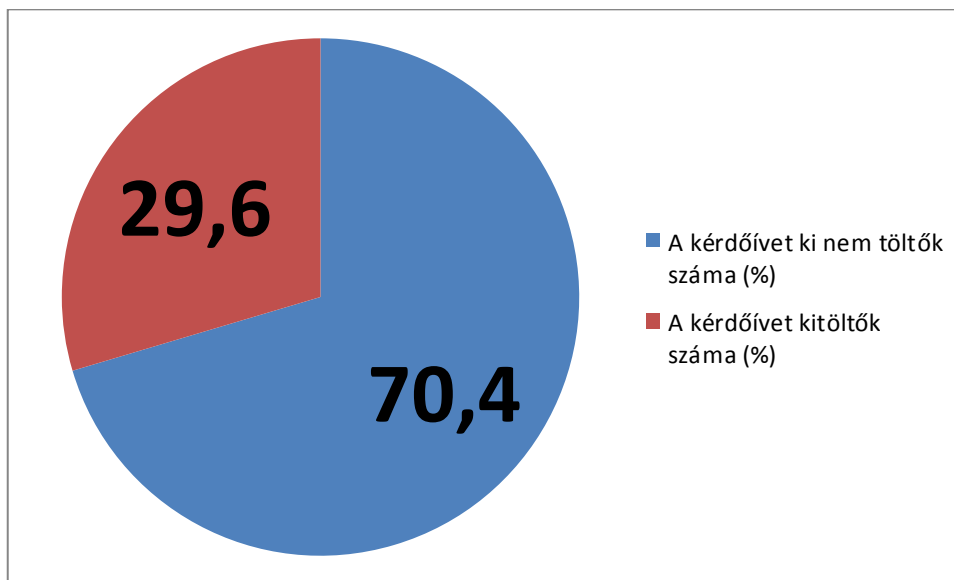
- a beiratkozás szerint: beiratkozott, nem beiratkozott;
- a könyvtár látogatottsági gyakorisága szerint: havonta egyszer és ritkábban, hetente egyszer, hetente többször, naponta;
- az összesített vélemény szerint.

Minden csoportképzési szempont esetén zárójelben feltüntetése került a kitöltők darabszáma.

A felmérés legfőbb céljai:

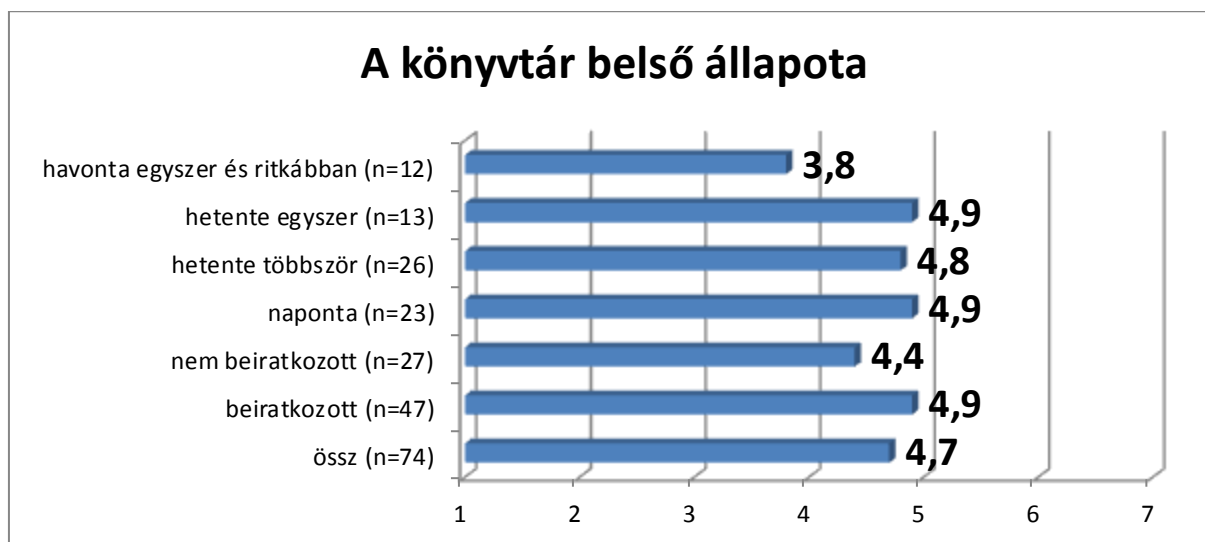
- az igények felmérése a Műszaki Könyvtár vizsgaidőszakos nyitva tartásáról;
- képalkotás a könyvtár zajosságának megítéléséről;
- képalkotás a könyvtár ülőhelyeivel, kialakításával való elégedettségéről.

A kutatási jelentésben a 2015-ös és 2016-os műszaki könyvtári olvasói létszám statisztikai adatok is bemutatásra kerülnek.

1. ábra: A Műszaki Kar angol nyelvű képzésében résztvevő hallgatóinak százalékos megoszlása aszerint, hogy a kérdőívet kitöltötték vagy nem töltötték ki

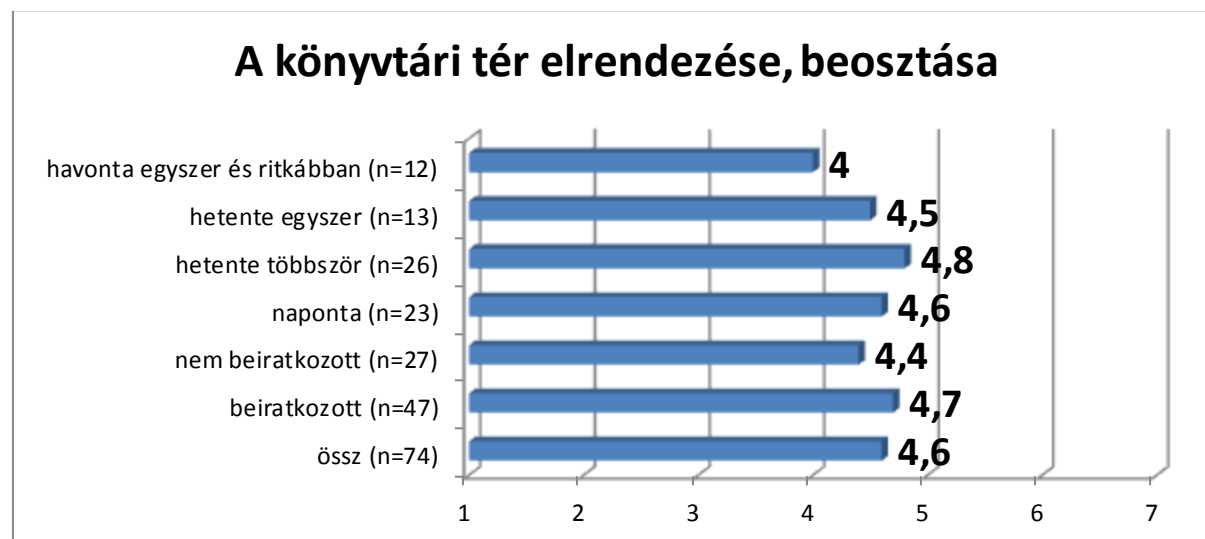
1. A Műszaki Könyvtár belső állapotának megítélése

2. ábra: A könyvtár belső állapotának értékelése (1:egyáltalán nem elégedett – 7:teljes mérték elégedett)

A könyvtár belső állapota az összesített vélemények alapján 4,7-es átlagértéket kapott (2. ábra), naponta bejárók is csupán 4,9-re minősítették, ami alapján megállapítható, hogy a könyvtár belső állapotával kis mértékben elégedettek csak az olvasók vizsgálatban résztvevő csoportja.

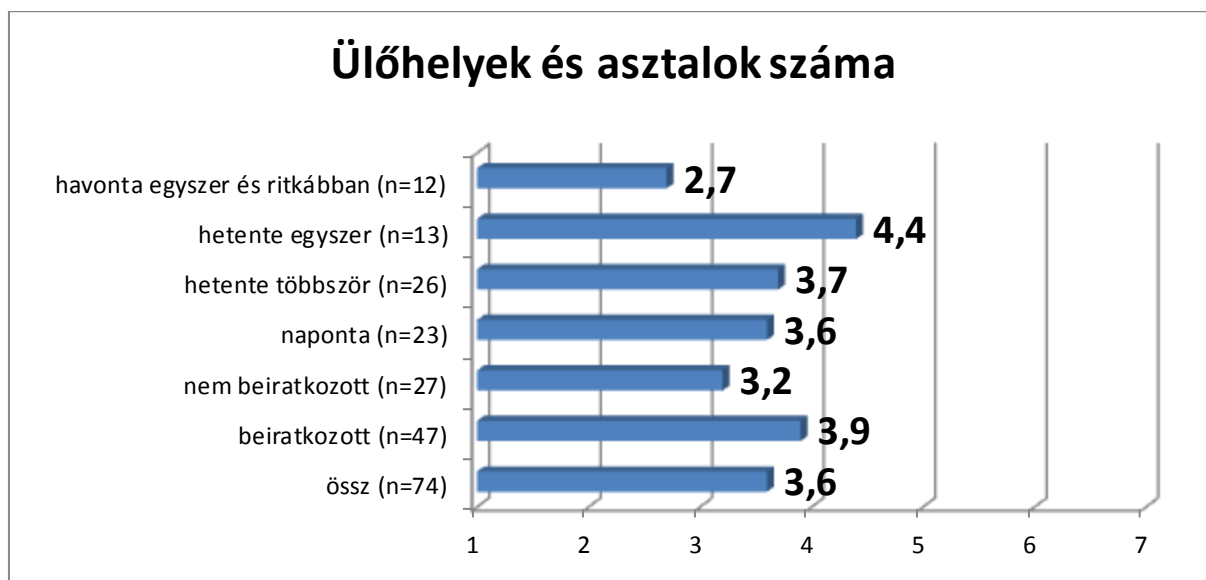
2. A könyvtári tér elrendezése, beosztása

3. ábra: A könyvtári tér elrendezésének, beosztásának értékelése (1:egyáltalán nem elégedett – 7:teljes mérték elégedett)

A Műszaki Könyvtár földszinti tere nem ideális könyvtári feladatok, szolgáltatások minden igényt kielégítő teljesítésére. Jelenleg 3 összenyitott tantermen osztozik a számítógépes kabinet, a szabadpolcos rész, az olvasóterem, a kiállítói tér, a kölcsönzés, a feldolgozás, a raktár egy része és a dolgozói étkező. A teljes tér körülbelül 2/5-e használható az olvasók számára. A könyvtári tér minősítésében mindez tükröződik, ugyanis az kitöltők összessége csak 4,6-es átlagúra értékelte a rendelkezésükre álló helyiséget és annak elrendezését (3. ábra).

3. Ülőhelyek és asztalok száma

4. ábra: Ülőhelyek és asztalok számának értékelése (1:egyáltalán nem elégedett – 7:teljes mérték elégedett)

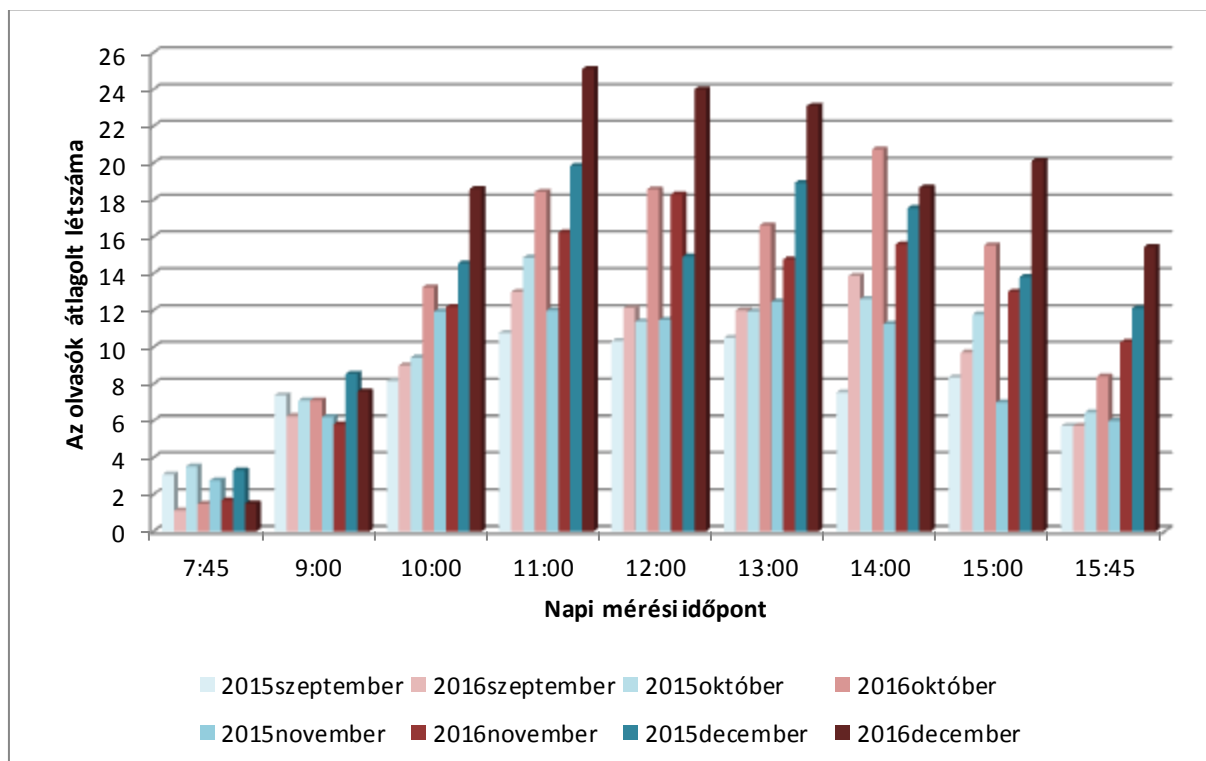
Az ülőhelyek és az asztalok számával nem elégedettek az olvasók (3,6-es átlag összességében).

A Műszaki Könyvtárban 11 db számítógépes asztal 12 székkal, 8 db 1,2m*0,8m asztal és egy nagy körasztal 27 székkal áll az olvasók rendelkezésére. Ezen felül még további 6 puff, amelyek azonban nem feltétlen tudnak minden könyvtári igényt kielégítően funkcionálni. Tehát a felhasználók számára 39 szék vehető igénybe.

A kapott alacsony érték háttérének jobb megértése érdekében az elemzésnél felhasználásra kerültek a 2015-ös és 2016-os statisztikai létszámadatok is.

Az idegen nyelvű oktatásban résztvevő hallgatók számának növekedésével a könyvtárban való tanulásra is nagyobb igény mutatkozik, mindez tükröződik a könyvtárban lévők átlagos létszámadatain is (5. ábra), ugyanis 2015-höz képest 2016-ra jelentősen növekedett a könyvtárban tartózkodó olvasók átlagléttszáma a vizsgált időszakban.

Az emelkedést, és ezáltal a Könyvtár nagyobb kihasználtságáról további megerősítést ad az 1. táblázat. 2015. és 2016. szeptemberi adatai közel azonosak, de a további hónapok már jelentős különbséget mutatnak egymással összevetve. Nagymértékben növekedett 2016. október, november és december hónapokban a 2015. azonos időszakához képest azon mérési időpontok száma, amikor a Műszaki Könyvtárban tartózkodó olvasók száma –méréskor– több, mint 14, 19, 24 vagy 29 fő volt. Az átlagos létszámadatok (5. ábra), valamint a 1. táblázat adatai alapján megállapítható tehát, hogy az ülőhelyek és az asztalok számához kapcsolódó elégedettségi értékelés alacsony minősítésété részben a Könyvtár kihasználtságának növekedése okozta, ugyanis egyre többen vették igénybe a csupán 39 férőhelyet.

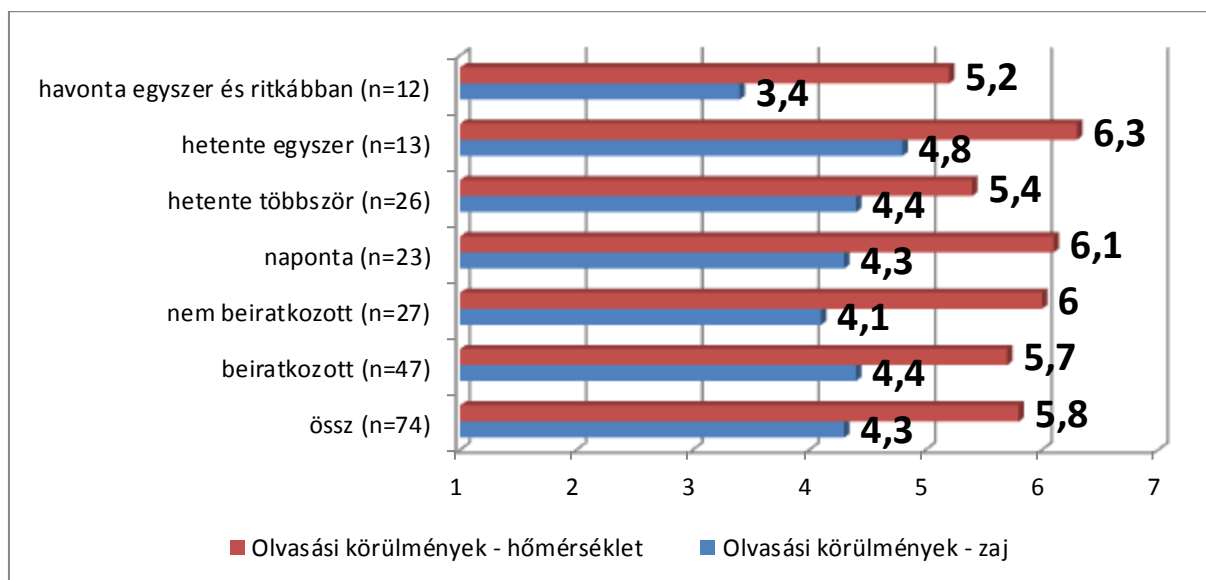

5. ábra: A Műszaki Könyvtár látogatói átlagléttszámai meghatározott időpontokban mért adatok alapján a 2015-ös és a 2016-os év utolsó négy-négy hónapjaiban

1. táblázat: A Műszaki Könyvtár látogatói számai aszerint, hogy az egyes hónapokban mennyien tartózkodtak a mérési időpontokban (n=mérési időpontok száma) a Könyvtárban

	Létszámadatok a mérési időpontokban					
	>9 fő	>14 fő	>19 fő	>24 fő	>29 fő	>34 fő
2015. szeptember (n=69)	28	9	2	0	0	0
2016. szeptember (n=73)	30	9	6	2	0	0
2015. október (n=177)	77	35	12	6	4	1
2016. október (n=181)	88	63	55	29	16	3
2015. november (n=154)	58	24	12	6	2	1
2016. november (n=156)	80	42	27	13	10	1
2015. december (n=110)	69	40	27	17	8	2
2016. december (n=107)	73	52	38	24	16	2

4. Olvasási körülmények: hőmérséklet és zaj

6. ábra: Az olvasási körülmények: hőmérséklet és zaj értékelése (1:egyáltalán nem elégedett – 7:teljes mérték elégedett)

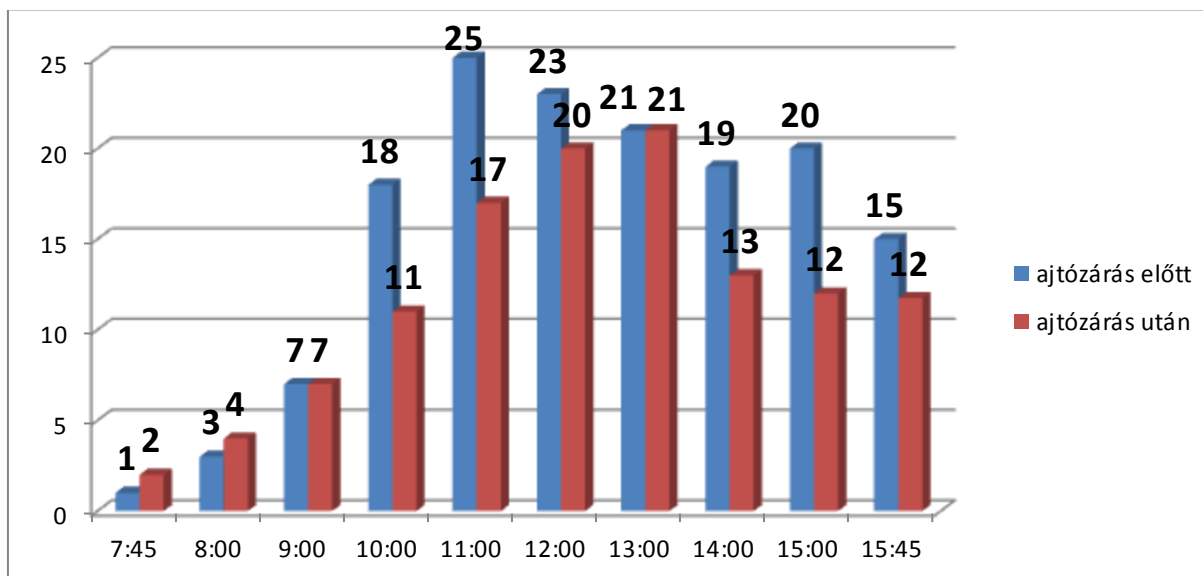
Az összes kitöltő átlagos véleménye szerint a hőmérséklettel elégedettek, 5,8-es átlagértékűre minősítették (6. ábra). Ezzel szemben a zaj megítélésével kapcsolatban már csak közepes mértékben elégedettek.

A Műszaki Könyvtár néhány évvel ezelőtt úgy döntött, hogy nyitottságot sugallva a könyvtár ajtaját nyitvatartási időben kinyitva tartja. Alapvető probléma azonban a Könyvtár épületen belüli elhelyezkedése, ugyanis a Könyvtár a földszint forgalmas folyosója mellett található. A közlekedő rendkívül zajos, az onnan beszűrődő zaj nagymértékben rontja a komfortérzetet, továbbá a mindennapi munka során tapasztalható volt, hogy amint hangosabbá vált a folyosó, a Könyvtárban tartózkodók egy része is lármássá vált, zavarva így a többi olvasót.

A kutatási jelentés végleges elkészítése előtt a Műszaki Könyvtár válaszlépéseket tett¹. Egyrészt a csendre felhívó táblák kerültek kihelyezésre, másrészt a Könyvtár ajtaja nyitvatartási időben is zárva van. A változtatások után eltelt 5 napban ugyan tapasztalható volt a látogatók számában visszaesés (7. ábra), de fontos megjegyezni, hogy ebben az 5 napban a Műszaki Karon rajzhét volt, továbbá ezek voltak a Karácsonyt közvetlenül megelőző napok.

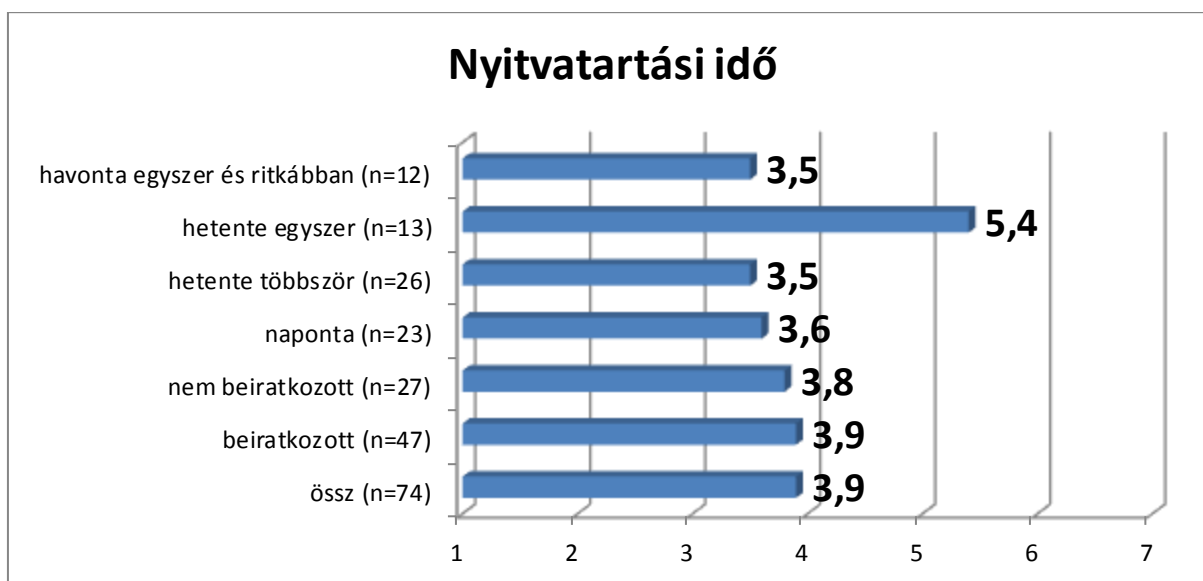
További intézkedésekre is sor fog kerülni 2017. január első hetében, amikor Neptun üzenetben lesznek tájékoztatva a hallgatók a változásról.

¹ Az Evasys rendszer által előállított előzetes értékelés alapján került sor a döntés meghozatalára.

7. ábra: A Műszaki Könyvtár átlagos létszámadatai különböző mérési időpontokban ajtózáras előtti és utáni időszakban 2016. december hónapban

5. Nyitvatartás értékelése

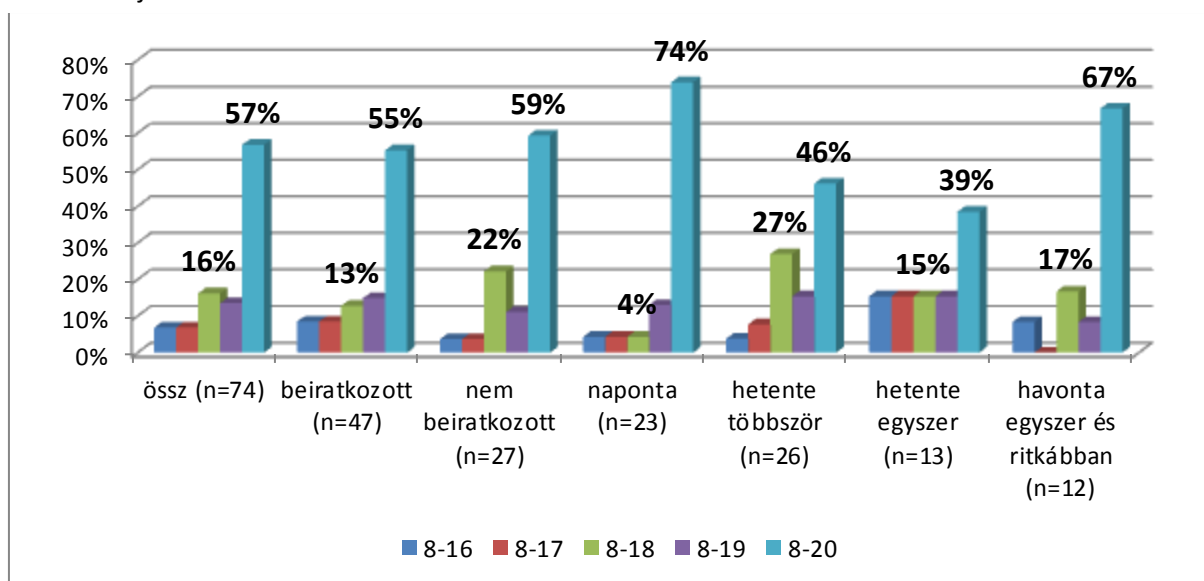

8. ábra: A nyitvatartási idő értékelése (1:egyáltalán nem elégedett – 7:teljes mérték elégedett)

A Műszaki Könyvtár jelenlegi nyitvatartási idejével összességében közepes mértékben elégedettek (8. ábra). A válaszadók látogatásgyakorisági bontásából kiderül, hogy a heti egyszer betérők számára megfelelő a jelenlegi működési idő², de a Könyvtárban naponta, illetve hetente többször megfordulók már kissé elégedetlenek.

² Hétfő-csütörtök: 7:30-16:00; Péntek: 7:30-13:30. A felmérés idején érvényes nyitvatartás a 2016-os év elején került kialakításra, amikor a heti 36 óra 40 órára lett emelve.

Mivel a felmérés egyik fő kérdése a nyitvatartási idő volt, így arra is mód volt biztosítani a kitöltők számára, hogy pontos időkeretet határozhassanak meg a vizsgaidőszakra vonatkozóan, mindezt a 9. ábra mutatja be részletesen.

9. ábra: A kérdőívet kitöltők elképzelése a Műszaki Könyvtár vizsgaidőszakban való nyitvatartásáról

Az összesített vélemények 57%-a 8-20 közötti, 16%-a 8-18 közötti, 14%-a pedig 8-19 közötti vizsgaidőszaki nyitvatartási időt tartana ideálisnak. Tehát 87% szerint legalább 8-18 közötti nyitva tartás biztosítása lenne szükséges.

A naponta és a hetente többször bejárók véleménye jelölhető meg a legfontosabbnak³, a válaszok 2/3-a érkezett ezektől az olvasóktól. A könyvtárba naponta bejárók 74%-a üdvözlőné szívesen a 8-20 közötti üzemelést, a heti többször ellátogatók 27%-a 8-18 közötti, 46%-a 8-20 közöttit tartana a legjobbnak.

A jelenlegi nyitvatartási idő olvasói kihasználtságáról további fontos információval szolgál az 5. ábra. Egyrészt jól mutatja, hogy 7:45-kor jellemzően átlagosan 3-4 olvasó van csak a Könyvtárba és 9-kor is csak 6-8 fő. Ezzel szemben 15:00-kor és 15:45-kor még mindig átlagosan 15-20 fő. Továbbá jellemzően az olvasók inkább a délutáni órákban vannak a Műszaki Könyvtárban.

6. Szabadszöveges válaszok összegzése

A válaszadók közül 33-an fogalmaztak meg szabadszöveges véleményt, azzal kapcsolatosan, hogy milyen javaslataik lennének a Könyvtár működésére vonatkozóan.

A legtöbben, 19-en az angol nyelvű könyvek kis számát jelölték meg, mint fő problémát és tettek javaslatot az állomány bővítésére.⁴

Ezt követte a könyvtári férőhelyek száma, 9-en írták le, hogy több asztalra, székre lenne szükség. A könyvtár zajosságát 6-an említették, 5-en pedig a nyitvatartási idő rövidségét kifogásolták.

³ Ők a leggyakoribb látogatói a Műszaki Könyvtárnak.

⁴ Az alkalmazott kérdőív egyetlen kérdése sem vonatkozott az angol nyelvű könyvekre, ennek ellenére mégis sokan írták le, hogy ezen a téren javulnia kell a könyvtár állományának.

Javaslatok és összegzés

1. Az olvasók számára további tér megnyitása, férőhelyek kialakítása.

A felmérésből egyértelműen kiderült, hogy a Műszaki Könyvtár jelenlegi állapotával, férőhelyeivel nem elégedettek a vizsgálatban résztvevő olvasók. Szükség lenne a dolgozói térben található mintegy 10.000 kötet raktárszintre való átmozgatása. Továbbá a kölcsönzői pult mögötti polcok eltávolítása, és helyükön ülőhelyek biztosítása.

2. Nyitvatartási idő növelése.

A válaszadók elégedetlenek voltak az érvényes nyitvatartási idővel, 87%-uk legalább 8-18 közötti üzemelési időt tartana elfogadhatónak, 57%-uk pedig 8-20 közöttit.

A jelenlegi személyi állomány ugyan nem tudja biztosítani biztonságosan a 8-18 közötti nyitvatartást, ennek ellenére teszt jelleggel, átfedő munkarenddel a vizsgaidőszak során ilyen időintervallummal lenne célszerű működtetni a Könyvtárat.

3. Zaj csökkentése.

Erre vonatkozóan a szükséges intézkedések egy része megtörtént. Januárban Neptun üzenetben kapnak tájékoztatást a Műszaki Karon a hallgatók a rendváltozásról.

4. Angol nyelvű könyvek beszerzése és az „olvasóteremben” megfelelő mértékben történő elhelyezésük.

Mivel várhatóan 2-3 éven belül az idegen nyelvű oktatásban résztvevő hallgatók száma a Műszaki Karon 250-ről 700-750-en főre fog emelkedni, ezért szükséges a megfelelő mennyiségű angol nyelvű könyv biztosítása.

5. Célszerű lenne az elvégzett vizsgálatot a magyar nyelvű oktatásban résztvevő műszaki karos hallgatók körében is lefolytatni.